

בתוך שאר משקים - כי השמן לעולם יצוף למעלה, כך גם לא שייך לערב את עם ישראל בתוך שאר האומות כי אינם שורש אחד - והם מובדלים ביסודם. **וכן ראינו בדורות האחרונים שבכל דרך שפושעי ישראל ניסו להתערב בין האומות הם לא הצליחו**, ובגרמניה הפיצו המשכילים את דרכם להידמות לגויים כלפי חוץ במלבוש ובאורח חיים, באומרם שעי"ז תסור שנאת הגויים מישראל, ודגלו בשיטה "היה יהודי באוהלך ואדם בצאתך", ולא הועילו בזה כלום, ואדרבה דווקא מגרמניה שהיא מקור ההשכלה והרפורמה יצא הרע, ונתגלה שדווקא בזה גרמו להלהיב את אש שנאת הגויים לכלות את ישראל בכל מקומות מושבותיהם.

הגדרת החכם האמיתי

"חכמי לב אשר מילאתיו רוח חכמה", (כ"א.ג). צריך להבין מהו המושג "חכמי לב", והרי החכמה שוכנת במח שבראש ולא בלב, [שהלב הוא משכן התאוות ולא משכן החכמה], ואיזה שייכות יש בין החכמה ללב. וביאר בזה המלבי"ם ש'חכם לב' הוא מי שידעויותיו אינם עומדים לו רק כידיעה בעלמא במוחו, אלא הם נכנסו עמוק עמוק לליבו, עד שלא נשאר בליבו עוד מקום לתאוות ויצרים ומחשבות המנגדות אל החכמה, וזהו מה שנאמר "ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מילאתיו רוח חכמה", והיינו שחכמתם ממלאת אותם לגמרי עד שמכוח בהירות ידיעת האמת הנמצאת בקרבם אין אצלם מקום לחטא, ורק הם נחשבים לברי מעלה, כיון שחכמתם איננה קיימת רק במוחם כמאגר חכמה וידיעה בעלמא, אלא הם עצמם השתנו למעליותא מכוח חכמתם עד שליבם השתנה להיות רודפים במעשיהם אחר האמת. **וזהו הוראה עבורינו לדורות**, שאין להתפעל כלל מתלמידי חכמים שאין בהם יראת שמים, שהם אינם 'חכמי לב' וחכמתם לא השיגה את המטרה לחיות ביראת שמים, ומקרא מלא דיבר הכתוב (ירמיהו טו, כב-כג) "אל יתהלל חכם בחכמתו וגו', כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי".

והקדוש ה"חפץ חיים" היה אומר שהרבה חכמים גדולים בענייני העולם מוגדרים באמת כטיפשים מוחלטים, כי הם משקיעים את כל מרצם וכוחם בהבלי העולם הזה להרבות לעצמם רכוש וקניינים כדי ליהנות בעולם הזה, ומאיך הם מזניחים את חלקם בעבודת ה' ואינם משקיעים בעתידם הרוחני, ואינם מבינים שמכל ההשקעה שהם משקיעים ברכושם לא יישאר להם כלום לנצח, שהרי "לא במותו ייקח הכל" ונאמר (תהלים מ"ט) "ועזבו לאחרים חילם", ולעומת זאת אם היו משקיעים את כוחם ומרצם בתורה ומעשים טובים, או שהיו נותנים הרבה מממונם לצדקה, היו מרוויחים ריווח נצחי בטובה אמיתית שלא יוכלו לקחת זאת מהם לנצח, ומי שזוכה להיות "חכם לב", הוא יודע להשקיע במקומות המעולים ביותר והיינו בתורה ובמצוות ובמעשים טובים שילוהו גם לאחר פטירתו.

דקדוקים והיזורים בקיום מצוות קריאת

א) יש לכוון לקיים מצוות עשה של זכירת מעשה עמלק, שמאות זריכות כוונה, וראוי להכריז בצית הכנסת לפני הקריאה: "כל אחד יכוון לקיים המצוות עשה לזכור את מעשה עמלק ולזכור את המצווה למוחלס". ומיהו ראוי להזהר שלא להכריז "לכוון לקיים החיוב לאורייתא", ומשום שיש סוכרים שאין חיוב לאורייתא לקרוא מידי שנה בשנה וא"כ אם יכוון ללכת חיוב לאורייתא עובר בכל תוסף לדידהו, ונכעין מה שמבואר ברמב"ם (פ"ב מהלכות ממרים ה"ט) שאם ב"ד אומרים על בשר עוף בחלב שהוא אסור מן התורה הרי זה כל תוסף, וצדומה לספירת העומר שאנו מתקדקין שלא לומר "הריני מכוון לקיים מצוות עשה", משום שלדעת הרמב"ם אינו לאורייתא ועובר בכל תוסף, אלא יש להכריז "לכוון לקיים מצוות עשה", שהרי גם לדעת הרמב"ם מקיימים מצוות עשה קיומית בכל פעם שזוכר מעשה עמלק.

ב) בפרשת זכור צריך ללכת גם את הזכרות ולא רק את הקריאה, ויש להזהר לא לקרוא למפטייר אלא אם העולה לתורה יכול להשמייע קולו בזכרה באופן שכולם ישמעו. ויסקוד הדבר מבואר במנהגי חסם סופר (הוספות פ"ט אות ז'), וטעמו מפני שחלוק גדר המצווה לשמוע פרשת זכור משמיעת כל קריאת התורה בעלמא, שבכל קריאת התורה גדר המצווה הוא לשמוע, אבל בפרשת זכור יש מצווה על כל אחד לקרוא בפה, ויכמו שדרכו חז"ל "זכור את אשר עשה, יכול בלב, כשהוא אומר לא תשכח הרי שכתה לב אמור, ומה אני מקיים זכור בפה" אלא שעל ידי דיון שומע כעונה' נחשב שכל אחד קורא בעלמא, וכיון שכל אחד נחשב כ'קורא', מוטל על כל אחד חובת זכרה, ועל כן צריך לכוון ללכת יד"ח גם בזכרה. ומדברי הג"ח נראה לאין מקיימים המצווה בלב זכרה, והאפשר לדבוקהו רק מלדבוקו.

נתרם לע"נ הרה"צ רבי מרדכי בן הרה"צ רבי יהודה אריה לייבוש זצ"ל, האדמו"ר מבוטשאן, עלתה נשמתו השמימה שושן פורים תשמ"ד ולע"נ רעייתו הרבנית הצדקנית מרת מרים יהודית בת האדמו"ר הרה"צ רבי יעקב מוסקוביץ זצ"ל משאץ

נתרם לעילוי נשמת מרת יפה בת הר"ר שאול ע"ה, נלב"ע ט"ז אדר, ת.נ.צ.ב.ה.

ובגמ' סס לא נתפרש היאך הלכתא, ולדעת מרן הגר"ז ז"ל "לשון הקודש" היינו דווקא בראותו האופן שקיבלנו מפי הקב"ה, וכל שינוי בהברה אין עליו סס לשון הקודש, אלא דמהני מדין לשון אחר, ובמקום דבעינן לשון הקודש לא מהני הברה אחרת.

ז' ויקדק הטיב לקרוא בספר תורה המהולל ביותר שיש לו וכמבואר בתרומת הדשן, ולכן הנוהגים כהגר"א ומקפידים על ה"א ש"ל יהיה ל' הפוך או על ה"ל ש"ל יהיה בחלק התחתון כמו כ' אלא רק מעט כפוף (תפארת ח"א תר"ג), אף שמקילים בזה כל השנה מחמירים לעלמס בפרשת זכור שהיא לאורייחא.

ח' י' שנהגו לקרוא תיבת "זכר" בליידי, ויש שנהגו לקרוא בסגול, ונמסרו שמועות סתומות מהו מנהג הגר"א בזה, וראוי לקרוא שניהם, והעיקר לקרוא תחילה את כל הפסוק האחרון בליידי

בלבד - זוהו העיקר, ואח"כ יקרא עוד מתחילה פסוק אחרון עוד פעם בסגול. אבל לא יחזור באמצע הפסוק על תיבת זכר ב' פעמים, שאז ממנ"פ י' כ"א הפסוק באמצע. ט' הבעל קורא יהא עם התימת זקן, וכדאי שעוד תשעה שומעים יהיו ג"כ בחתימת זקן ללא המלוה בליצור מלאורייחא ללא תש. וכדעת הגר"א דעשה בפרשת זכור הוא מלאורייחא. י' י' אורסיס לטעום לפני שיוצאים פרשת זכור, ויש חולקין, וכוס זה או קפה מותר. י"א בזמנינו נהגו הגסים לדקדק ללא פרשת זכור, וכדעת הגר"ק רבי נתן אלכל והחת"ס ז"ל, ואף שהמנהג ברוך לא הביא דין זה שגסים חייבות, וכן גם דעת החז"א שסם פעורות, אבל מאחר שזכור האחרון קיבלו עלייהו הגסים לשמוע פרשת זכור, ראוי להם לדקדק לשמוע פרשת זכור כשפסוק להם. ובענין שאר הדברים שגסים קיבלו עלייהו.

מכתב קודש ודעת תורה ממרן רבינו שליט"א וגיסו מרן הגר"מ ד הלוי סאלוויצ'יק שליט"א

"אוי לאותה בושה לתת יד להסתדרות הציונית, מי שילך איתם יישאר עמהם בעולם הבא"

א.ה. במשך החודשים האחרונים סוערות הרוחות בארה"ב בעקבות גורמים מסומים הפונים לציבור החרדים בארה"ב להשתתף בפעילות לשליחת נציגים לקונגרס הציוני מטעם ההסתדרות הציונית העולמית. הקונגרס הציוני העולמי הוא הגוף העליון של ההסתדרות הציונית העולמית והרשות המחוקקת העליונה שלה, אשר במסגרתו מתכנסים חברי הקונגרס פעם בארבע או חמש שנים ודנים בנושאים שונים הקובעים את סדר יומה של התנועה הציונית העולמית, והם גם המכריעים מי יהיו חברי הוועד הפועל הציוני המופקד על ניהול התנועה הציונית. לקראת כל כינוס הקונגרס נערכות בחירות הקובעות מי יהיו חברי הקונגרס אשר בסמכותם יהיה להעביר החלטות שונות בנושאים העומדים על סדר יומה של התנועה הציונית העולמית, ולקבוע בסופו של דבר גם את יחסי הכוחות בהנהלה הציונית, והוועד הפועל של ההסתדרות הציונית. לקראת הכינוס הקרוב של הקונגרס הציוני העולמי שיתקיים בתחילת חודש חשוון תשפ"א נפתח לאחרונה הליך הצבעה של הקהילה היהודית הציונית בארה"ב בבחירת צירים מטעמה לקונגרס. הרוחות בארה"ב החלו לסעור בתקופה האחרונה בעקבות גורמים הנמנים על "אגודת ישראל" בארה"ב, אשר החליטו לראשונה לשלוח נציגים מטעמם לקונגרס הציוני - וקראו לכלל ציבור החרדים בארה"ב להצביע עבורם. לאחר שנודע למרן רבינו שליט"א מהיזומה לצרף את יהדות הגולה בארה"ב להסתדרות הציונית בארה"ב, לא נתן רבינו שליט"א מנוח לנפשו לרגע אחד באומרו: "בוער אש, הלא על זה מסרו כל רבותינו זי"ע את כוחותיהם וניהלו מלחמה במסירות נפש במשך הרבה שנים להפריד בין היהדות החרדית לציונים". יצויין כי גדולי הרבנים וראשי הישיבות בארה"ב תלמידי מרן הגר"א קוטלר זצ"ל כבר הביעו דעתם במכתבים לציבור כי אין ליטול חלק בבחירות אלו, והעידו כי כן היה דעת מרן הגר"א קוטלר זצ"ל, אמנם עם המשך הסערה הרבתית בעניין זה בארה"ב, יצאו השבוע מרן רבינו שליט"א וגיסו מרן הגר"מ ד הלוי סאלוויצ'יק שליט"א במכתב מיוחד לתושבי ארה"ב בו הביעו את פליאתם על עצם העמדת הנושא לדיון, וקראו בדעת תורה ופסק הלכה כי פשוט שאין שום היתר לשלוח נציגים שיישבו בקונגרס הציוני. ולהלן הבאנו את מכתבו של מרן רבינו שליט"א עם צירוף חתימת גיסו מרן הגר"מ ד שליט"א, וז"ל המכתב:

בס"ד, ז' אדר תש"פ, נחרדנו לשמוע אשר לא יאומן כי יסופר, חלק ניכר מאגודת ישראל בארה"ב מתכוונים להצטרף להסתדרות הציונית ולהשתתף בבחירות לקונגרס הציוני, ואוי לאותה בושה וחפרה לתת יד לכופרים שונאי ה' הלוחמים בה' ותורתו, אשר חרטו על דגלם את סמל הכפירה והמלחמה בה' ובתורתו, והם ממשיכי מורשתו של עמלק, ועליהם נאמר (תהלים קל"ב כ"א-כ"ב) "משנאך ה' אשנא ובתקומתך אתקוטט תכלית שונה שנאתים לאויבים היו לך". בעיני ראייתנו כמה פעמים אצל גדולי הדור הקודם זצוק"ל ובראשם הגה"ק רבי אלחנן ווסרמן זצ"ל ה"ד והגאון מבריסק זצ"ל כמה פעלו למנוע כל חיבור אליהם ולמוסדותיהם, ומן המפורסמות אינם צריכות ראייה שגדולי הדור זצוק"ל כבר חרצו דינם ככופרים ואפיקורסים ושונאי ה' שמצוה לשונאם וללחום בהם, ומי פילל ומי מילל שנגיע לזמן כזה שצריך להסביר יסודות אלו שהיו פשוטים לכל, או לנו כי חטאנו מאוד. אמנם מחמת הטשטוש שנתפשט בזה בארה"ב, אשנה כאן שוב את הדברים הפשוטים הללו.

דע, שיסוד תנועת הציונות הוקמה לנתק את עם ישראל מאבינו שבשמים ולעקור שם ה' מעולם רח"ל, וכבר מזמן הקמת המדינה נלחמו ראשיהם במסירות נפש שלא להזכיר שם ה' בהקמת המדינה שלהם, ורק לבסוף הסכימו לכתוב "בעזרת צור ישראל", והוסיפו שהם יפרשו על הצבא שלהם שהם הצור שלהם לגונן עליהם, עפ"ל, ובדרך זו עקרו מעל הדת אלפים ורבות שניתקו אותם מאבותיהם ואמרו להם "בכוחנו נביא את גאולתנו", עפ"ל, ויסדו תנועה חדשה שאין צריך בה שמירת הדת אלא רק שמירת סממני הלאום הישראלי, ולזה יסדו כמה עניינים לאומיים כמו מדינה ולשון. ושמעתי ממרן הגר"מ ד שליט"א שאבינו הגר"מ ד שליט"א אמר מיד עם תחילת יסוד שיטת הציונות, שעיקר מטרת הציונים הוא להעביר את ישראל מעל הדת, והקמת המדינה אינה אלא היכי תמצוי בידם לעשותנו ח"ו "עם ככל העמים וגוי ככל הגוים", עכ"ד.

משה שטרנבוך
הנני מצטרף לכל האמור הנ"ל ואוי לנו כי חטאנו ושהגענו למצב כזה אשר לא יאומן כי יסופר
משולם דוד הלוי סאלוויצ'יק, ח' אדר תש"פ לפ"ק ירושלם ת"ו.

מתנה טובה לפורים: ספר "המפתח" לספרי מרן רבינו שליט"א ובו עשרות אלפי ערכים שונים מכל ספרי מרן רבינו שליט"א בהלכה ובאגדה מסודרים דבר דבר על אופן ומקומו, ניתן להשיגו בחנויות הספרים המובחרות, הפצה ראשית: ספרי אור החיים

הבהרה והתנצלות: בשבוע שעבר נכתב בגליון זה אודות רשת חנויות רמי לוי המוכרים ללא כשרות כלל הננו להתנצל בזה בפני רבבות הלומדים על הטעות שנשתרבה לגליונו, המדובר הוא רק ברשת חנויות קופיקס העומדות תחת בעלות רמי לוי, ואין מדובר בכלל רשת חנויות המזון וכו' של רמי לוי. עקב טעות טכנית לא נכתבו הדברים כראוי וגרמו בלבול לכלל הציבור, עמכם הסליחה.